

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ กรมวิชาการเกษตร
๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ กรมวิชาการเกษตร ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากร ผศ.อรรณพ หอมจันทร์ อาจารย์วิชัย เฟื่องฟูนวกิจ ได้รับเชิญจากคุณกุลวิไล สุทธิลักษณ์วนิช เพื่อไปสนทนาธรรม ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคาร ๘ ชั้น กองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร กรมวิชาการเกษตร เกษตรกลาง บางเขน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.

คุณกุลวิไล สุทธิลักษณ์วนิช หรือที่สหายธรรมของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา รู้จักกันดีในนามของ "อาจารย์กุล" ได้พบและฟังท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ มาแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ และเมื่อได้ศึกษาพระธรรมกับท่านอาจารย์มาระยะหนึ่ง ก็ได้รับโอกาสจากท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ มาเป็นวิทยากรของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาเพื่อร่วมกันเผยแผ่ความรู้ความเข้าใจในพระธรรมคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ เป็นต้นมา

ปัจจุบัน อาจารย์กุลวิไล สุทธิลักษณ์วนิช ทำงานอยู่ที่กรมวิชาการเกษตร ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ที่เดียวกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถพล หอมจันทร์ หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์พื้นพิภพ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยากรอีกท่านหนึ่งของมูลนิธิฯ ซึ่งนอกจากจะมาร่วมสนทนาธรรมในวันนี้แล้ว ยังเมตตาเกื้อกูลแก่นิสิตในคณะฯ เพื่อมีโอกาสมาฟังและร่วมสนทนาธรรมในวันนี้ด้วย

ทราบว่าอาจารย์กุลวิไลจะครบเกษียณอายุราชการในเดือนตุลาคมปีนี้ จึงขอโอกาสจากท่านอาจารย์

เพื่อจัดการสนทนาธรรมขึ้นในวันนี้ เพื่อเกื้อกูลแก่พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ได้ทำงานร่วมกันมานาน จะมีโอกาสได้ฟังและเข้าใจความจริงจากการตรัสรู้และทรงแสดงของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าในหนทางที่ถูกต้อง ตรงตามพระไตรปิฎก

อนึ่ง เพื่อเป็นเกียรติแก่ทั้งอาจารย์กุลวิไลและมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ใคร่ขอนำข้อความที่อาจารย์กุลวิไลกรุณาเล่าถึงหนทางที่ได้มาพบกับท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ไว้ในกระทู้ หมุนเจอ, เปิดเจอ, อ่านเจอ, ฯลฯ จนได้ฟังธรรมจากท่านอาจารย์สุจินต์ฯ ได้อย่างไร มาบันทึกไว้ ณ ที่นี้ด้วย ดังนี้

หมุนเจอ

ที่มาของการได้ฟังพระธรรมจาก ท่าน อจ.สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ยังจำได้ว่าปีนั้นเป็น พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้หมุนเจอรายการแนวทางเจริญวิปัสสนาโดยบังเอิญทางสถานีวิทยุ ส่วนตัวแล้วเป็นคนชอบฟังรายการวิทยุมากกว่าดูทีวี จะฟังวิทยุเวลาที่อยู่ในห้องนอน และเวลาที่ขับรถไปทำงาน เป็นคนที่ชอบฟังรายการข่าว รายการสารคดี รายการสุขภาพ รายการเพลงมีบ้าง และถ้าเจอรายการ

ธรรมะก็ฟัง มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เปิดเจอสถานีวิทยุ AM 675 สท. 2 บางนา ในเวลาเช้า ได้ยินเสียงผู้ที่แสดงธรรมเป็นผู้หญิง ทั้งที่ผู้แสดงในช่วงนั้นจะได้ฟังแต่พระภิกษุเป็นส่วนมาก จำได้ว่าท่าน อจ. สุนทรีย์ กำลังอธิบายชั้น ๕ ที่มีอยู่ในขณะนี้ ต่างจากที่ดิฉันได้เคยฟังจากพระภิกษุรูปหนึ่งที่ท่านกล่าวชื่อของชั้นและความหมายแต่ละชั้น โดยไม่มีความเข้าใจว่าชั้น ๕ มีในขณะนี้เอง ดิฉันได้หมุนไปเจอรายการแนวทางเจริญวิปัสสนาในเวลาอื่นของวันเดียวกัน

ต่อมาได้ยินประกาศจากทางมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาว่า ยังมีรายการทางสถานีวิทยุเวลาใดบ้าง ตั้งแต่นั้นดิฉันก็ติดตามมาจนถึงวันนี้ ยังจำได้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ มีโอกาสได้ไปพบท่าน อจ. สุนทรีย์เป็นครั้งแรก ได้มีโอกาสเข้าไปเรียนถามท่านว่า “ดิฉันติดข้องในท่านอาจารย์หรือเปล่า? จึงตามมาพบถึงที่วัดบวรนิเวศวิหาร” ท่าน อจ. สุนทรีย์ตอบว่า “เราเคยเห็นกัน

มาก่อนหรือเปล่า?” ดิฉันถึงได้คำตอบด้วยตัวเองว่า ที่มาเพราะพระธรรม แต่ไม่ได้มาเพราะติดข้องในตัวท่าน อจ. สุนทรีย์ และในวันนั้นดิฉันยังเรียนท่าน อจ. สุนทรีย์ว่า “อยู่ที่บ้านปัญญา ยังเกิดได้ค่ะ”

ขอกราบขอบพระคุณท่าน อจ. สุนทรีย์ บริหารวนเขตต์ และทุกท่านผู้มีส่วนในการเผยแพร่รายการแนวทางเจริญวิปัสสนาทางสถานีวิทยุ จากวันนั้นถึงวันนี้ ทำให้ดิฉันทราบว่า “ธรรมะไม่ต้องแสวงหา เพราะทั้งหมดเป็นธรรมะ”

อ.กุลวิไล :

สวัสดีค่ะ ท่านผู้เข้าร่วมสนทนาธรรมทุกท่าน วันนี้ดิฉันได้รับความเมตตาจากท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ท่านอาจารย์เป็นประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาและเป็นผู้ที่ศึกษาพระธรรมตามพระไตรปิฎก ที่สำคัญท่านอาจารย์เผยแพร่ธรรมะมาตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๙๖ จนกระทั่งทุกวันนี้

สำหรับวันนี้ก็ยังมีท่านวิทยากรอีกสองท่านที่มาร่วมสนทนาด้วย ท่านแรกคือผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ หอมจันทร์ ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์พื้นพิภพ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และท่านยังเป็นวิทยากรของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ส่วนอีกท่านหนึ่ง คือ อาจารย์วิชัย เพื่องพูนวกิจ ท่านก็เป็นวิทยากรประจำมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

หลายท่านในที่นี้ อาจจะยังไม่รู้จักประเพณีหนึ่งซึ่งมีมาแต่ครั้งพุทธกาลคือการสนทนาธรรม ทั้ง ๆ ที่การสนทนาธรรมเป็นบุญที่ประกอบด้วยปัญญา ก็คือ ความเห็นถูกในธรรมะตามความเป็นจริง และที่สำคัญ การสนทนาธรรมยังเป็นเหตุนำมาซึ่งความเจริญ เป็นหนึ่งในมงคล ๓๘

ทุกวันนี้ เราอาจจะคุ้นเคยความเป็นชาวพุทธ ด้วยการตักบาตร ให้ทาน รักษาศีล สวดมนต์ ไหว้พระ หรือแม้แต่ทำสมาธิ เพราะฉะนั้นในวันนี้ ดิฉันก็มีประเด็นที่จะขอกราบเรียนท่านอาจารย์เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และทั้งหมดก็ต้องมาจากคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งมีในพระไตรปิฎก นั่นคือ "ความเป็นชาวพุทธ" กราบเรียนท่านอาจารย์ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

อยากรู้จัก "ชาวพุทธ" ไหมคะ? หรือว่ารู้จักแล้ว? เป็นสิ่งซึ่งละเอียด เพราะว่า ไม่ใช่ที่เราคิดว่าเราเป็นชาวพุทธ แต่ถ้ามีคนถามว่า "ชาวพุทธรู้อะไร?" จะตอบว่าอย่างไรคะ? ทุกคนเป็นชาวพุทธแล้วใช่

ไหม? เพราะฉะนั้น ถ้ามีคนถาม ซึ่งเขาไม่รู้จักชาวพุทธ แล้วเขาก็ถามว่า ชาวพุทธรู้อะไร? คนที่เป็นชาวพุทธจะตอบว่าอย่างไร? ทุกคนเป็นชาวพุทธ เพราะฉะนั้น ต่างคนก็ต่างตอบได้ตามที่เป็นว่าเป็นชาวพุทธ รู้อะไร? มีใครจะตอบบ้างไหม?

...การสนทนาธรรม เป็นประโยชน์มากเมื่อได้มีการฟังคำของแต่ละคน แต่ละความคิด เพื่อที่จะได้พิจารณาว่า คำใด สามารถที่จะได้เข้าใจลึกซึ้งขึ้นอีกบ้าง เป็นประโยชน์ต่อการที่ "เคยเข้าใจเพียงผิวเผิน" หรือ "เพียงเล็กน้อย" เพราะแค่คำว่า "ชาวพุทธ" แค่คำว่า "ชาวพุทธ" ลึกซึ้งไหม? เพราะเหตุว่า "ชาวพุทธ" คือใคร? คือ ผู้ที่มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง นี่ก็คือ ทัว ๆ ไป ใคร ๆ ก็ตอบอย่างนี้!! ใช่ไหม? ชาวพุทธคือผู้ที่มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง...

...แต่ว่า แค่คำว่า "รัตนตรัย" พอไหม? ที่จะตอบว่า ชาวพุทธมีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ถ้าเขาถามต่อไปว่า พระรัตนตรัยคืออะไร? ก็จะต้องตอบให้เขาเข้าใจได้ถูกต้อง ให้รู้จักจริง ๆ ว่า ควรค่าแก่การ

ที่จะนับถือ และเป็นชาวพุทธ มิฉะนั้นแล้ว เป็นชาวพุทธ โดยไม่รู้
"สิ่งที่ควรค่าแก่การที่ทำให้เป็นชาวพุทธ" ก็ไม่ใช่ชาวพุทธที่
แท้จริง!!...

...ด้วยเหตุนี้ แต่ละคำ ลึกซึ้งมาก คำของใคร? ที่จะได้ฟังและ
สนทนากัน? ก็เป็น "คำของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า" ไม่ใช่คำ
ของคนอื่นเลย ไม่ใช่คำของคนโน้น คำของคนนี้ เพราะเขาไม่ได้
ตรัสรู้!! เขาไม่ได้รู้ความจริงอย่างที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้!!

เพราะฉะนั้น คำที่เรามีโอกาสจะได้ฟัง สืบ ๆ ต่อกันมา โดยที่เราไม่
มีโอกาสดำเนินเข้าเฝ้าฟังธรรมจากพระโอษฐ์ แต่ว่ามีโอกาสจะได้ยิน
"คำ" ซึ่งคนที่ได้เฝ้าฟังธรรมจากพระโอษฐ์ มีความเข้าใจสืบทอดมา
จนกระทั่งถึงเรา จนกระทั่งสามารถที่จะกล่าวได้ว่า "เราเป็นชาว
พุทธ เพราะเราเข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" ถ้าเป็น
ชาวพุทธแต่ว่า "ไม่เข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" ไม่ใช่
ชาวพุทธ!!

เพราะฉะนั้น ถ้ามีคำถามว่า "ชาวพุทธรู้อะไร?" ตอบว่าอย่างไร?
หรือตอบว่า ชาวพุทธไม่รู้อะไร!! จริงไหม? (หัวเราะ) ชาวพุทธไม่รู้
อะไร พระรัตนตรัย พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นรัตนะ

สูงสุดในสากลจักรวาล ไม่ใช่เฉพาะในประเทศหนึ่ง ถิ่นฐานใดที่
พระองค์ประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ แต่ไม่ว่าที่ไหนในโลก ในสากล
จักรวาลทั้งหมด ไม่มีใครที่จะมีปัญญาเสมอด้วยพระอรหันต์
สัมมาสัมพุทธเจ้า...

...เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เพียง "ชื่อ" ที่เราจำ!! แต่ต้องรู้ว่า พระอรหันต์
คือใคร? พระอรหันต์คือผู้ที่ไม่มีกิเลสเลย แล้วเราเป็นใคร? ต่างกัน
มากมายไหม? เราเป็นผู้ที่มีกิเลส เพราะไม่รู้อะไรที่จะดับกิเลส!!
ไม่ใช่ว่าใครมาบอกเราว่า ให้ละ ไม่ให้มีกิเลส เป็นไปไม่ได้เลย!!
เพราะเขาไม่รู้จักกิเลส!!

เพราะฉะนั้น การที่ จากผู้ที่เต็มไปด้วยกิเลสทั้งวัน ตลอดชีวิต เป็น
ผู้ที่ไม่มีกิเลสอีกต่อไป แต่ต้องดับกิเลส...ตามลำดับขั้น...เพราะเหตุ
ว่า กิเลสมากมาย ประมาณไม่ได้เลย คุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
อนันตะ ไม่สามารถที่จะกล่าวให้หมดได้เลย ฉะนั้น กิเลสของแต่ละ
คนที่สะสมมานานแสนนานในสังสารวัฏ ก็อย่างนั้น!! แล้วจะดับให้
หมดเลยทันที เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เลย!!

ด้วยเหตุนี้ ชาวพุทธ รู้คุณของพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า
พระองค์เป็นผู้ที่ทรงดับกิเลส ไม่เหลือเลย ไม่มีกิเลสใดเลยทั้งสิ้น

แล้วก็ตรัสรู้ธรรมที่จะทำให้ดับกิเลสด้วยพระองค์เอง ในพระชาติที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาแล้ว พร้อมทั้งจะได้รู้ความจริง ถึงความเป็นผู้ที่ สูงสุด เหนือบุคคลใดทั้งสิ้น!! คือ เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง!!...

..."รู้เอง" นี่ยากไหม? ไม่มีการฟังพระธรรม ไม่รู้แน่นอน!! ฟังคำของคนอื่นก็ไม่รู้!! แต่ว่า ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละคำ ต้องฟังด้วยความเคารพอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่า แต่ละคำลึกซึ้ง แต่ว่าเป็นประโยชน์ มีค่ามหาศาล นับไม่ได้เลย เพราะอะไร? เพราะก่อนที่จะได้ฟัง "คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" ไม่รู้อะไรเลยทั้งสิ้น!! เกิดมาก็ไม่รู้ต่างกันไป แต่ละคน เห็นบ้าง ได้ยินบ้าง สุขบ้าง ทุกข์บ้าง สิ้นชีวิตไปตั้งแต่อายุน้อยบ้าง มากบ้าง เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตก็หลากหลาย ก็ไม่รู้อะไรทั้งสิ้น!!

แต่...จาก "คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" สิ่งที่เคยไม่รู้มาทั้งหมดค่อย ๆ รู้ ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น จนกระทั่งสามารถที่จะรู้ความจริงของสิ่งซึ่งถูกปิดบังมานานในสังสารวัฏ แส่นโกฎก็มาแล้ว ก็ค่อย ๆ เปิดเผย ให้เข้าใจถูกต้อง ค่อย ๆ ละความไม่รู้ ละความติดข้อง จนกระทั่งสามารถที่จะดับกิเลสได้ เป็น "สาวก" คือ แม้ว่าจะไม่มีบารมีที่จะทำให้ถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่จะรู้ธรรมด้วยตัวเอง แต่ก็ยังเป็น "ผู้ฟัง" ผู้มีโอกาสนี้จะได้ยินได้ฟัง "คำ" ของผู้ที่ได้ตรัสรู้ แล้วก็ไตร่ตรอง จนกระทั่งเป็น "ปัญญาของตนเอง"...

...เพราะฉะนั้น พระรัตนตรัย คือ พระพุทธรูป พระธรรม ได้แก่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงธรรมะซึ่งสามารถที่จะนำไปสู่การดับกิเลส คนมีกิเลสกับคนไม่มีกิเลส หรือคนมีกิเลสน้อย ทุกคนก็ต้องรู้ความต่าง ใช่มั้ย? คนมีกิเลสมากเป็นอย่างไร? พฤติกรรมทางกาย ทางวาจา เกิดจาก "ใจซึ่งเต็มไปด้วยกิเลสมากเท่าไร" การกระทำทางกาย ทางวาจา ก็เป็นอย่างนั้น!!

เพราะฉะนั้น ถ้ากิเลสน้อยลง ความดีก็เพิ่มขึ้น!! จนกระทั่งสามารถที่จะค่อย ๆ ดับกิเลส ตามลำดับขั้น จนกระทั่ง จากความเป็นพระโสดาบันบุคคล ดับความเห็นผิด ความสงสัย ในสิ่งที่กำลังมีที่กำลังปรากฏ ในโลก ในอะไร ทุกอย่าง!! เพราะไม่รู้ จึงสงสัย!! แล้วจะไปเอาคำตอบมาได้ยังไง? ทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นก็มีความเป็นจริงว่า ใครก็เปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่ก็ไม่รู้!! นี่ก็แสดงถึงความลึกซึ้งอย่างยิ่งของธรรมะ!!!!...

...ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็รู้ว่า "ธรรมรัตน์" คือ สิ่งที่สามารถจะนำไปสู่การ "รู้ความจริง" ซึ่งก็คือ "ปัญญา" เพราะฉะนั้น ก่อนฟังธรรมะ มีปัญญาหรือเปล่า? มีปัญญาตามสมควรพอก หรือว่า รายงานของครูอาจารย์ ท่านผู้นี้มีปัญญามาก รึนั้น รึนี้ สอบได้ปริญญาตรี โท เอก หรืออะไรก็แล้วแต่ แต่ว่า ไม่รู้ อย่างที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้!!

เพราะฉะนั้น ถ้าเข้าใจจริง ๆ ว่าชีวิตที่เกิดมา ต่อให้มีทุกสิ่งทุกอย่างครบถ้วน รูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ ชื่อเสียง เกียรติยศต่างๆ ก็ต้องจากโลกนี้ไป แต่ว่า ไปไหนก็ไม่รู้!! เหมือนกับเดี๋ยวนี้ ที่อยู่ตรงนี้!! เกิดมาเป็นคนนี้ มาจากไหนก็ไม่รู้!! และเวลาที่จะสิ้นสุดความเป็นคนนี้ อีกไม่นาน!! เพราะเราไม่สามารถที่จะรู้ได้ล่วงหน้าเลย ว่าใครจะจากโลกนี้ไป เร็วหรือช้าแค่ไหน อาจจะเป็นวันนี้ พรุ่งนี้ ปีหน้า หรืออีกสิบปี ยี่สิบปี ก็ได้ แต่อยู่ตลอดไปไม่ได้แน่!! ต้องจากไป จากไปแล้วก็ลืมหมด!! ไม่มีใครสามารถจะจำได้ ไม่เหลืออะไรอีกเลย!!...

...เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะจากโลกนี้ไป ควรมีสิ่งที่เป็นประโยชน์
 อย่างยิ่ง ที่ได้เกิดมาแล้ว ไม่ได้จากไปเปล่า ๆ หรือจากไปด้วยการ
 ไม่รู้ความจริง สะสมความไม่รู้ สะสมกิเลสไปมากมาย ก็ค่อย ๆ
 สามารถที่จะเห็นว่า สิ่งที่มีค่าสำหรับผู้ที่เกิดเป็นมนุษย์ สามารถได้
 ฟัง "คำ" ที่จะทำให้เกิด "ปัญญา" และรู้จักบุคคลที่ประเสริฐสุด คือ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แสดง "หนทาง" ที่จะทำให้กิเลสซึ่งมีมากใน
 ใจของทุกคน ลดน้อยลง!! จนกระทั่งสามารถที่จะดับได้!!

เมื่อไหร่รู้แจ้งความจริงถึงความเป็นผู้ที่ดับกิเลส เป็นพระอริย
 บุคคล เป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี จนถึงพระ
 อรหันต์ ดับกิเลสหมด ผู้นั้นเป็นรัตนะ ซึ่งเป็น "สังฆรัตนะ"

เพราะฉะนั้น พระรัตนตรัย คือ พระพุทธรัตนะ ได้แก่พระสัมมาสัม
 พุทธเจ้า พระธรรมรัตนะ ธรรมะที่เป็นปัญญาที่นำไปสู่การรู้สภาพ
 ธรรมะตามความเป็นจริง ดับกิเลสได้ ทำให้ผู้ที่รู้ความจริงนั้น เป็นผู้
 ที่เป็นสังฆรัตนะ เป็นหมู่ของผู้ที่ดับกิเลส

เพราะฉะนั้น เราอยู่ในหมู่คณะของผู้ที่ไม่ได้ดับกิเลส แต่คำของพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้เข้าใจ ทีละเล็กทีละน้อย จะนำไปสู่ "สังฆ
 รัตนะ" คือ ในหมู่ของผู้ที่ประเสริฐ โดยการเป็นสาวกของพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า

...เพราะฉะนั้น "ชาวพุทธรู้อะไร?" เริ่มคิดหรือยัง? สำหรับชาวพุทธ...รู้อะไร?...หรือยังไม่เคยมีใครถาม? แต่ถ้าเขาถาม จะตอบได้ไหม? ว่าชาวพุทธรู้อะไร? ถ้าไม่ศึกษา ไม่ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รู้ได้ไหม? รู้ก็ไม่ใช่ชาวพุทธ!! เพราะไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า!! แต่ถ้า "รู้คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" แล้วก็เห็นประโยชน์จริง ๆ ว่า ไม่มีใครคนใดสักคน ที่สามารถจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจนั้นได้ นอกจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์เดียวที่ได้ตรัสรู้ และทรงแสดงพระธรรม ก็จะมีความนอบน้อม เคารพ อย่างยิ่ง เป็นชาวพุทธที่เห็นคุณของพระรัตนตรัย ก็ตอบคนอื่นได้!!!

ชาวพุทธ คือ ผู้ที่รู้จักพระรัตนตรัย รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยการฟังคำของพระองค์ และ อบรมเจริญปัญญาที่จะรู้ตามพระองค์ด้วย!!!

แต่ถ้าไม่เป็นอย่างนี้ เป็นชาวพุทธหรือเปล่า? ก็น่าคิด!! ทั้ง ๆ ที่บอกว่า เป็นชาวพุทธ!! แต่ถามว่า ชาวพุทธรู้อะไร? ก็มีชาวพุทธ ๒ พวก ชาวพุทธที่รู้ กับ ชาวพุทธที่ไม่รู้!!...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลทุกประการของอาจารย์กุลวิไล สุทธิลักษณ์วนิช
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของท่านครับ

